

**Ittoqortoormiini umiarsualivissamik nutaamik Naalakkersuisut sanaartornissamut
pilersaarusiornissamut (projektering) peqquneqarnissaannik Inatsisartut
aalajangiiffigisassaattut siunnersuut**

Inatsisartunut ilaasortamit Mette Arqe-Hammekenimit, Naleraq, saqqummiunneqartoq

pillugu

Sanaartornermut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Ataatsimiititaliap sularinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Gerth Mikaelson, Naleraq, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Hans-Erik Enoksen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Nivi H. Efraimson, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Bentiaraq Ottosen, Atassut

UPA2026-mi ulloq 23. aprilimi siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Ittoqortoormiini nutaamik umiarsualiviliornissap pilersaarusiorneqarneranik kingusinnerpaamik UKA 2026-mi saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaat siunnersuummi siunertarinearpoq.

Tunami attaveqaasersuutitigut pitsanngorsaannissamik pisariaqartitsineq ilisimaneqartoq siunnersuummut tungaviuvoq, tassa assartuinissamut, inuussutissarsiutinik ineriartortitsinissamut pilersuinissamullu periarfissat umiarsualiveqannginnermit killilersorneqarmata. Najukkami inuiaqtigiit ineriartortinneqarnissaannut nunarpullu akimorlugu naligiimmik periarfissaqarnissap qulakkeerpeqarnissaanut umiarsualivimmik sanaartornissaq tungaviusumik pisariaqartinneqartoq siunnersuuteqartup erseqqissaatigaa.

Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Ittoqqortoormiini umiarsualivimmik nutaamik piviusunnngortitsiniarnermi periusissaq siullermeerinninnermi ilaannit isumaqataaffigineqarlunilu ilaannit isumaqatigineqanngilaq.

Pilersaarusiornissap sanaartornissallu isummerfiginnginnerini atuisussanik misissuineq pisariaqartitsinermillu misissueqqissaarineq aqputigalugit aalajangiinissamut naammaginartumik tunngavissiortoqaqqaartariaqarnera Naalakkersuisunit pingaartinneqarpoq.

Naalakkersuisut siunnersuuteqarnermi siunertarineqartoq taamaalillutik taperserpaat, aalajangiinissamulli pitsaanerumik tunngavissaqarnissap pisariaqarnera erseqqissaatigalugu. Tamanna tunngavigalugu allannguutissatut siunnersuut imaattoq Naalakkersuisunit saqqummiunneqarpoq:

”Ittoqqortoormiini misissuinerimik umiarsualivissamik pisariaqartitsinermillu nutaamik atuisussanik misissueqqissaarnermik Naalakkersuisut kingusinnerpaamik UKA2026-mut saqqummiussinissamut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.”

Akerlianik siunnersuuteqartoq Nalerarlu erseqqissaapput umiarsualivimmik pisariaqartitsineq naammattumik paasinarsisinneqareersoq aammalu kinguarsaaqqinnertaqanngitsumik iliuuseqartoqartariaqartoq. Tassunga atatillugu oqaatigineqarpoq Ittoqqortoormiini mittarfiliornissamik pilersaarutaasup sanaartorneqarnissaa atorluarneqartariaqartoq, taamaalilluni umiarsualiviliornissamik suliniut attaveqaasersuutitut aningaasaliinerit allat ilutigalugit ingerlanneqarsinnaaqqullugu.

Taamatut periuseqarnissaq Siumumittaaq taperserneqarpoq, Siumullu umiarsualivinnik ineriartortitsinerup siuarsarneqarnissaanik pisariaqartitsineq aammalu sanaartornermi suliniutit aalajangersimasut siuarsarneqarnissaannik qulakkeerinninnissap pisariaqartinneqarnera erseqqissaatigai.

Tamatuma saniatigut Atassummit erseqqissaatigineqarpoq Ittoqqortoormiini umiarsualiviliorneq siammasinnerusumik isiginiarneqartariaqartoq, tamatumani upalungaarsimanikkut sillimaniarnikkullu isiginiagassat aamma ilaatinneqassallutik. Umiarsualivik siunissami inuussutissarsiornikkut siunertanuinnaq atorneqarnani, aammali upalungaarsimanissamut Issittumilu Kalaallit Nunaata inissisimaffianut atatillugu atuuffeqartariaqartoq erseqqissaatigineqarpoq.

Tamatuma kingorna Atassummit allannguutissatut siunnersuut imaattoq saqqummiunneqarpoq:

”Ittoqortoormiini umiarsualivissamik nutaamik sanaartornissaq qulakkeerumallugu pilersaarusiornissaq pillugu siunissami upalungaarsimanikkut attaveqaasersuutit pisariaqavissut pillugit inissisimanissaa qulakkeerneqassasoq UKA2028-imi saqqummiunneqarnissaanut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuut.”

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Aalajangiiffigisassat siunnersuutit piviusunnngortinneqarneranni aningaasaqarnikkut allaffis-sornikkullu kingunerisassat siunnersuutip tunngavilersuutitaani nassuiaatigineqartassasut Inatsisartut suleriaasianni § 33, imm. 1-imi allassimavoq.

Siunnersuutip piviusunnngortinneqarnerani aningaasaqarnikkut kingunerisassat siunnersuummi nalunaarneqarsimasut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq, taamaalilluni pilersaarusiornermut aningaasartuutit 2-3 mio. kr.-inik annertussuseqarnissaat naatsorsuutigineqarluni.

Inuussutissarsiortunut namminersortunut innuttaasunulluunniit aningaasaqarnikkut kingunerisassat aalajangiiffigisassat siunnersuummi toqqaannartumik nalunaarneqarsimanngitsut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Suliniutip piviusunnngortinneqarsinnaaneranut atatillugu sanaartornermut aningaasartuutit, kingornagullu ingerlatsineranut aningaasartuutit, tassungalu ilanngullugu umiarsualivimmi atortulersuutit aserfallatsaaliineqarnissaannut, ingerlanneqarnissaannut inuttalersorneqarnissaannullu aningaasartuutit erseqqinnerusumik nalilersorneqarnissaat pingaaruteqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummut oqaaseqaatai

Ittoqortoormiini umiarsualiveqarnikkut pitsanngorsaaniissamik pisariaqartitsineq uppenarsarneqartoq aammalu maanna pissutsit angallannermut, inuussutissarsiornermut sumiiffiullu ineriartorniarnerneranut killilersuinerat ataatsimiititaliamit paasilluarneqarput.

Umiarsualivik nutaaq pilersuinerup isumannaatsuunissaata nukittorsarneqarneranut annertuumik tapeeqataasinnaasoq, aalisarnikkut piniarnikkullu atugassarititaasunut pitsanngorsaasinnaasoq kiisalu inuussutissarsiutit ineriartortinneqarnissaannut takornariartitsinermullu tunngavissarisanut pitsanngorsaaqataasinnaassasoq ataatsimiititaliamit oqaatigineqarpoq. Tamatuma peqatigisaanik nuna tamakkerlugu umiarsualiveqarfinnik aserfallatsaaliinerit ineriartortitsinerillu annertoorujussuarmik kinguaattooruteqarfiunerat ataatsimiititaliamit eqqumaffigineqarpoq, taamaattumillu pingaarnersiulluni tulleriiaarineq paasissutissanik ataatsimullu isiginnittumik tunngaveqarluni pisariaqartoq.

Tassunga atatillugu Inatsisartut siullermeerinninneranni Ittoqqortoormiini umiarsualivimmik nutaamik piviusunnngortitsinissaq assigiinngitsumik isummersorfigineqarmat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Atuisussanik misissuineq pisariaqartitsinermillu misissueqqissaarineq aqputigalugit aalajangiinissamut qularnaatsumik tunngavissiorqarnissaanik pisariaqartitsineq Naalackersuisunit erseqqissaatigineqarpoq, aammali siunnersuuteqartumit partiinillu arlalinnit oqaatigineqarluni pisariaqartitsineq naammattumik nassuiaatigineqareersoq, taamaattumillu pilersaarusiornissamut sanaartornissamullu toqqaannarnerusumik ikaarsaariarnissaq sulissutigineqartariaqartoq, tassungalu ilanngullugu mittarfiliornissamik pilersaarummut atatinneqarluni. Taamatuttaaq umiarsualiviliornissap aamma siammasinnerusumik isigineqartariaqarneranik isummat saqqummiunneqarput, tamatumani upalungaarsimanermi isiginiagassat Issittumilu Kalaallit Nunaata inissisimaffia ilaatinneqassallutik.

Taamaattumik – Naalackersuisunit siunnersuutigineqartutut – atuisussanik misissuineramik pisariaqartitsinermillu misissueqqissaarnermik ingerlatsinissaq naapertuuttoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, taamaaliornikkut umiarsualivimmik pilersaarusiortoqassappat kingornatigullu sanaartortoqassappat patajaatsumik tunngavissaqarnissaq qulakkeerneqarsinnaassammat. Tamatuma peqatigisaanik oqaatigineqassaaq ineriartortitsinerup misissueqqissaarnerinnarnik imaqarnani, aammali suliniutinik aalajangersimasunik piviusunnngortinneqarsinnaasunillu imaqartariaqarnera naalackersuineramik suliaqartunit pingaartinneqarmat.

Ittoqqortoormiini mittarfiliassap kiisalu tassunga atatillugu pilersuineramik aqutsineramik aningaasaqarnikkullu pissutsit imminnut atassuteqarnerisa taamatut misissueqqissaarnermik ilanngunneqarnissaat ataatsimiititaliamit pingaartinneqarpoq. Kiisalu Tunumi umiarsualivimmik ineriartortitsineq siammasinnerusumik sunniuteqarsinnaasooq ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq, tassungalu ilaapput upalungaarsimanissaq, pilersuinerup isumannaatsuunissaa aammalu Kalaallit Nunaata Issittumi inissisimaffia.

Tassunga atatillugu najugaqarfinni avinngarusimanerusuni attaveqaasersuutinik ineriartortitsinissaq aammalu aningaasaliinerit taamaattut nunami aningaasaqarnikkut ineriartortitsinermut ataqatigiissutsillu nukittorsarneqarnissaanut tapeeqataasinnaanissaat naalackersuinermik suliaqartunit pingaartinneqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Tamanna tunngavigalugu pilersaarusiortoqinnissami pilersaarusiorteq kisiat aallunnagu aammali piviusunnngortitsinissaq sanaartornermillu suliniutinik pingaarnersuineq ilanngullugit aallunneqarnissaat pingaaruteqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

- Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuutaat akuerineqassasoq ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Demokraatineersut, Inuit Ataqtiginnersut Atassumeersullu inassutigaa.

Ataatsimiititaliap taama oqaaseqaateqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnil-
luni siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Justus Hansen
Siulittaasoq

Gerth Mikaelen
Siulittaasup tullia

Hans-Erik Enoksen

Nivi Heilmann Efraimsen

Bentiarag Ottosen